

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ח ניסן תש"פ | דף היומי בבלי: שבת מז.

דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ה'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התורה ועוד רמז' עד 'ויבא יוסף'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ג משנה יג עד פרק ג משנה טו

"גם כעת הדבר חמור ביותר" - מכתבו של מרן הגר"ג שליט"א בעקבות חידוש מניני התפילה | "כשפתחנו את דלת הבית בשעה 2:30 בלילה, קפאנו על מקומנו..." | נהג המשאית היהודי שהציג במעבר המכס התוניסאי את הצוואה של אביו... | 1873

חדשות דרשו

מרגש: רבבות יהודים ממשיכים בסדרי הלימוד של 'דף

היומי בהלכה', באמצעות שיעורים טלפוניים

השיעורים ממשיכים להיות מועברים בשידור חי לחברי השיעור, באמצעות שלוחות מיוחדות במערכת 'קול הדף'

למערך מסירת השיעורים הצטרפו גם הגה"צ רבי שמעון גלאי והגאון רבי אריה זילברשטיין שליט"א • "יש תגובות נלהבות בקרב הלומדים, הם מרגישים שהם שומרים על הרצף וממשיכים להיות מחוברים לתורה" אומר הרה"ג ר' נתן וינגרטן ראש מערך השיעורים בארגון 'דרשו'

ועידה כאשר המשתתפים יכולים לשאול שאלות ולהאיר הארות במהלך השיעור. בנוסף, מי שלא מסתייע בעדו להאזין לשיעור יכול לשמוע את השיעור המוקלט בזמן הנוח לו.

מי שהובילו כבר מהרגע הראשון את המיזם, והצטרפו אליו הם הגה"צ רבי שמעון גלאי שמוסר שיעורים כסדר באמצעות הקו לתלמידי הקבועים, והגאון רבי אריה זילברשטיין רב דחסידי גור בבני ברק, שלאורך כל התקופה האחרונה המשיך את סדר השיעורים הקבועים באמצעות הטלפון כאשר תלמידי השיעורים משתתפים בשיעורים בזמן אמת ושומעים אותם גם לאחר מכן.

"יש היענות עצומה לעניין הזה, ואנחנו רואים עד כמה אנשים רוצים להמשיך להיות מחוברים לתורה" אומר הרה"ג ר' נתן וינגרטן ראש מערך השיעורים בארגון 'דרשו'. "דיברנו עם מגידי השיעורים והם מדווחים על התלהבות עצומה. החיבור הזה נותן לאנשים הרבה כוח. יש הרבה אנשים שנמצאים בבידוד, אחרים שנמצאים בבית כל היום והנה הם מתחברים לשיעור הקבוע שלהם, וזה נותן להם המון חיות. כולנו תקווה שבקרוב נחזור לשיעורים הרגילים, אבל לפחות אנחנו יודעים שאנחנו שומרים על הרצף וזה עצמו דבר חשוב וגדול".

בימים אלו בהם "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה", יש מי שלא מוותרים על המשך הלימוד במסגרת השיעור הקבוע. מערך שיעורי 'דף היומי בהלכה' שבמסגרתו רבבות יהודים ברחבי תבל לומדים מידי יום דף משנה ברורה כסדר, ממשיך להתקיים באופן מרוחק תוך שימוש בטכנולוגיה של קו 'קול הדף', כאשר מאות מגידי שיעורים ממשיכים למסור את השיעורים בכל יום, לאלפי התלמידים ששומרים על הרצף ומעשירים את ידיעותיהם בהלכות חג הפסח הנלמדים בדיוק כעת במסגרת הלימוד בדף היומי בהלכה.

נכון להיום יש למעלה מאלף שיעורי דף היומי בהלכה ברחבי תבל, שבמסגרתם לומדים רבבות יהודים כסדר משנה ברורה. בשבועות האחרונים יצא בדיוק, שסדר הלימוד עסק בהלכות פסח, והשיבוש בסדרי עולם שחולל וירוס הוקורנה הרחיק רבים וטובים מהשיעור היומי הקבוע שלהם במשנה ברורה.

בארגון 'דרשו' הבינו את הבעיה, ויחד עם הצוות הטכני של 'קול הדף' הוקם ערוץ מיוחד שדרכו מגידי השיעורים השונים יכולים להעביר את השיעור שלהם למשתתפי השיעור, הנכנסים לשיעור באמצעות קוד ייעודי. השיעור נעשה במתכונת של שיחת

כשמרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל נכנס לבידוד

ניסיון עצום הוא הבדידות, ורבינו עמד בו בגבורה נוראה. קשה למצוא בהיסטוריה הארוכה של כלל ישראל, עוד גדול בתורה שהתנסה בבדידות נוראה כזאת ועמד בה

והסדרים הנהוגים בבית רבינו.

מבלי לתאם מראש ולקבל רשות, נכנס אל חדר רבינו ואמר: "אני רוצה לשאול רק שאלה אחת, האם זה נכון שהרב למד כל ימי חייו לבדו?" אמר לו רבנו בקצרה: "ריכטיג, אבער ס'איז גיווען זייער שווער" ("זה נכון, אבל זה היה מאוד קשה").

איכה ישבה בדד

בהזדמנות נדירה פתח רבינו את סגור לבו וסיפר על עצמו: "היה זה בשנות נעורי. ישבתי ולמדתי בבית המדרש בבדידות. יום אחד התגברו עלי ייסורי הבדידות, עד שלא יכולתי לשאתם עוד, חשתי בנפשי שאם לא אצא מחוץ לבית המדרש, אפגוש אדם כלשהו ואשוחח עמו, קרוב הנני לצאת מדעתי, ח"ו. "סגרתי את הגמרא, יצאתי מדלת בית המדרש ועשיתי דרכי אל הרחוב, כדי לפגוש נפש חיה. הגעתי עד שער החצר, עצרתי לרגע, ומלחמה החלה להתחולל בקרבי. לבסוף הסבתי דרכי, וחזרתי לבית המדרש, פתחתי את הגמרא וצללתי לתוכה מחדש. "כיום הנני סבור", המשיך רבינו, "שלא טוב עשיתי אז. הייתי צריך לפתוח את שער החצר ולשוחח מעט עם מאן דהו", סיים רבינו.

"כך הצלחתי להתגבר"

הגאון רבי יעקב עדס זצ"ל, שכיהן בדיינות יחד עם רבינו, והיה מעריך ומעריך את גדלותו של רבינו ללא גבול, אמר פעם לרבינו: "גם אני רוצה להיות כמוך, לפרוש מן העולם לגמרי, להתבודד ולהסתגר בבית מדרש, לא לשוחח עם איש וללמוד בהתמדה עצומה". אמר לו רבינו: "הלימוד בבדידות בימי צעירותי היה דבר קשה מאוד בעבורי, ואיני מאמין שיש עוד אדם שמסוגל לעבור את ייסורי הבדידות שעברתי".

הוסיף רבינו וסיפר: "היו זמנים שחשתי שאיני מסוגל עוד להמשיך בבדידותי, וחשתי צורך לצאת מבית המדרש לשוחח מעט עם מישהו. "מה עשיתי? החלטתי שלמחרת בשעת הצהרים, בתחילת

ניסיון הבדידות והביישנות

מטבע בריאתו נולד רבינו ביישן. עם תכונה זו התהלך רוב ימי חייו, ותכונה זו כפתה עליו גם את הבדידות. ניסיון עצום הוא הארוכה של כלל ישראל, עוד גדול בתורה שהתנסה בבדידות נוראה כזאת ועמד בה. כדי לתאר את מסכת הבדידות והביישנות, שומה עלינו לשחזר קטעים רבים מימי נעוריו של רבינו וממסלול עלייתו בקודש.

חד בדרא ובדורות בבדידות

"צריך ללמוד עם חברותא", נהג רבינו לשון באזני כל מי שמבקש לשמוע ממנו דברים בדרכי ההצלחה וההתעלות בתורה. בהזדמנות אחת העזתי פני ואמרתי: "הלא הרעבע עצמו למד כל ימי חייו בבדידות, ללא חברותא?". פתח רבינו את סגור לבו ואמר: "מגיל צעיר בחרתי בדרך קשה זו, אך איני מאמין שיש עוד מישהו בדורנו שמסוגל ללכת בדרך זו. אני מבקש לא לקחת ממני דוגמא ולא ללכת בדרכי זו". כדי שנבין כמה סבל היה מנת חלקו של רבינו בשנות צעירותו, עת ישב סגור ומסוגר מהעולם הזה, שקוע בעולמה של תורה - יעיד הסיפור הבא:

צורבא מרבנן אחד, החליט לסגל לעצמו את צורת חייו של רבינו, לפרוש לבית כנסת צדדי ולעסוק בתורה בבדידות ובהתמדה יומם ולילה. סבר אותו תלמיד חכם שדי בכוחות נפש חזקים, כדי לעמוד בתנאי חיים אלו, ואף בני משפחתו הביעו הסכמתם המלאה למהלך זה. ליתר ביטחון החליט הלה להימלך בדעת רבינו לפני שהוא עושה צעד משמעותי כזה. תשובתו של רבינו הייתה 'לא' נחרץ: "לא תהיה מסוגל לעמוד בזה" אמר לו, "את ייסורי הבדידות שעברתי במשך חיי, אין כמעט בכוח אנושי לסבול, איני מאמין שיש עוד אדם בדור הזה שמסוגל לחיות וללכת בדרך זו".

"נכון, אבל זה היה מאוד קשה"

באחד הימים עלה אל בית רבינו יהודי בא בימים, חבוש בקסקט. מראהו עשה רושם שאינו מכיר כל כך את הכללים

ליום המחרת. למחרת, חשבתי שוב אולי אדחה את כל הענין ליום נוסף, עד כי חשתי שהצורך להתאוורר חלף, והחשק ללימוד חזר כמקודם, התגברתי כליל על היצר הרע ונשארתי ללמוד!".
(מתוך הספר 'גדולה שימושה')

ה'סדר' אשוחח חמש דקות בלבד בעניינא דעלמא עם מאן דהו, המגיע ללימוד בבית המדרש באותה שעה. כך הרגתי את עצמי עד למחרת.
"למחרת בשעת הצהרים, חשבתי לעצמי שאדחה את השיחה

על דא ועל הא

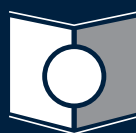
"גם כעת, כאשר הותר על ידי הרשויות קיום מניינים במתכונת מצומצמת במקומות פתוחים, הדבר חמור ביותר" - מכתבו המיוחד של מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א בעקבות ההקלות האחרונות

עדיפה תפילה ביחידות מאשר כניסה לספק פיקוח נפש - המכתב המלא

פתוחים, הדבר חמור ביותר.
"על כל אחד ואחד להקפיד לשמור על כללי ההתרחקות והזהירות הנדרשים כפי הוראות הרופאים, ולא לקיים בשום פנים ואופן מניינים לתפילה אם לא נשמרים בהם כללי הזהירות במלואם. "וצריך כל אחד לבחון ולבדוק היטב בטרם יצטרף להתפלל בכל מניין שהוא, האם אכן מתאפשר לשמור על כללי הזהירות עם שמירת המרחק בין אדם לאדם, ולהיזהר שלא יגע בחפצים שנגעו בהם אחרים וכדומה, שכל זה הוא חשש סכנת נפשות והעובר על זה הרי הוא מזיק את עצמו ואת האחרים רחמנא ליצילן.
"באם לא ניתן לעמוד בזה במלוא הזהירות, עדיף להתפלל ביחידות בביתו ולא להיכנס בספיקות של פיקוח נפש".
"בוודאי שכל המחמיר ומתפלל עדיין בביתו עד שיתבררו הדברים, עושה כראוי ואין בזה כל חשש. לעת עתה, אנשים מבוגרים ובעלי מחלות רקע, כגון חולי לב, סכרת ועוד, מחוייבים בשמירה יתירה וימשיכו להתפלל רק בביתם".
בסוף מכתבו הוסיף מרן שליט"א, כי "כל הנ"ל הוא בכלל מה שכתב הרמב"ם בהלכות רוצח ושמירת הנפש פרק י"א, ובשולחן ערוך חושן משפט סימן תכ"ז, וברמ"א יורה דעה סימן קט"ו".

ביום ראשון השבוע התפרסמו כידוע הקלות מטעם הממשלה, וביניהן ההיתר לקיים מנייני תפילה עד 19 איש, בשטח פתוח, תוך שמירת מרחק של שני מטר בין המתפללים ובחבישת מסכה. אולם בהלכות פיקוח נפש, לא הממשלה היא הקובעת עבורנו, אלא גדולי ישראל שמפיהם אנו חיים.
במכתב מיוחד מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א שהתפרסם אף הוא בתחילת השבוע, הדגיש מרן שליט"א את גודל הזהירות הנדרשת מהמתפללים, ואת החובה להקפיד במלוא הדקדוק על כל ההוראות וכללי ההגנה, כגון שמירת המרחק בין המתפללים, לא לנגוע בחפצים שנגעו בהם אחרים וכו'.
מרן שליט"א הדגיש במכתבו כי באם לא מתאפשרת שמירת הכללים במלואם, אין לקיים מניין, ועדיף להתפלל ביחידות מאשר להיכנס להיכנס בספיקות של פיקוח נפש. כן כתב, כי למרות היתר הממשלה, מי שמעדיף מחמת החשש להתפלל בביתו עד שיתבררו הדברים, עושה כראוי.
וזה לשונו של מרן שליט"א במכתבו:
"בענין התאספות לתפילה בציבור - גם כעת כאשר הותר על ידי הרשויות קיום מניינים במתכונת מצומצמת במקומות

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לרבים השואלים על קיום מבחני 'דרשו' בחודש הבא:
לאור המצב הלא ברור איננו יכולים לקבוע כעת מועד מדוייק למבחנים הבאים
אנו בודקים את כל האפשרויות ונעדכן שוב על כל התפתחות בשבוע הבא

לאחר תפילה ואמירת תהילים, צעדנו בחזרה מהציון הקדוש במירון אל בית מארחינו במושב 'אור הגנוז'. כאשר הגענו לשם, בשעה 2:30 בלילה, ופתחנו את דלת הבית - קפאנו על מקומנו...

כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה

בערב שבת, ובני הבית קיבלו אותנו בחפץ לב ובשמחה. בליל שבת לאחר הסעודה החלטנו אני ורעייתי לצעוד ברגל אל הציון כדי לקרוא שם תהילים ולשפוך נפשנו בתפילה להשי"ת. סיכמנו שבשעה 1:00 בדיוק ניפגש בשער ונחזור אל בית מארחינו. "והנה, בדיוק בשעה 1:00 הגעתי אל השער, אך לא מצאתי שם את אשתי. לאחר דקות ארוכות של המתנה הלכתי לחפשה. התברר כי היא חשבה שמדובר בשער אחר, ומשלא מצאה אותי שם, גם היא יצאה לחפש אחריי בתוך ההמון ששהה במקום באותו לילה. רק לאחר כשעה מצאנו זה את זה. צעדנו בחזרה אל המושב, והגענו לאכסניה בשעה 2:30 בלילה.

"וכאן אירע דבר מזעזע ביותר. כאשר פתחנו את דלת הבית, קפאנו על מקומנו... הבית היה מלא בעשן, כשכל המשפחה ישנה בשלווה!... רצתי מהר למקור העשן, והבחנתי בשמיכה המכסה את אחד הילדים הקטנים שבוערת באש. רעייתי נתקפה בחרדה והחלה לזעוק ולצרות, אך אני לא איבדתי עשתונותי. נטלתי מיד את השמיכה, ניערתי אותה בחזקה על הרצפה, עד שכבתה האש והכל בא בס"ד על מקומו בשלום, וב"ה לא נגרם לילד שום נזק. "כיצד פרצה הדליקה? - התברר שהילד הקטן בן השלוש התעורר באמצע הלילה, ולאחר ששמע כל היום על מדורות ל"ג בעומר, החליט להקדים את הדלקת המדורה... טיפס על השיש במטבח, נטל את אחד מנרות השבת והחל לנסות להצית את השמיכה שלו באש. תוך כדי ניסיונות ההבערה, שקע בשינה, והשמיכה החלה לעלות באש.

"רק לחשוב על כך שהייתי מוצא את אשתי בזמן שקבענו להיפגש... הרי היינו מגיעים כשעה מוקדם יותר, ובאותם רגעים שהוצתה האש, בוודאי כבר היינו ישנים, וכשאר בני הבית לא היינו מרגישים באסון שעומד להתרחש. בנוסף חשבנו על גודל הנס, שאילו היינו שבים לבית כמה רגעים מאוחר יותר... איני רוצה לחשוב מה עלול היה לקרות. הבנו היטב מדוע עיכבו אותנו מן השמים, ושכל עכבה לטובה, פשוטו כמשמעו!

"ולקח חשוב עד מאוד נוסף שניתן ללמוד מהסיפור - שכל מה שאדם עושה, לעצמו עושה. בעל הבית שהואיל בטובו לארח אותנו, חשב שהוא עושה עימנו טובה וחסד. אך התברר שאת הטובה הגדולה ביותר בהסכמת האירוח עשה לעצמו, והודות לאורחיו ניצלו חיי בנו וייתכן שגם חיי המשפחה כולה!"

(פניני עין חמד, שמיני)

בסיפור דלהלן, המעובד מתוך 'ופריו מתוק', יש כדי ללמדנו על השכר המופלא של מצוות גמילות חסדים, ובנוסף, כי על אף שלעיתים חושב האדם כי הוא זה שעושה חסד עם הזולת - לאמיתו של דבר, כל מה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה.

את המעשה סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, כפי ששמע מחתן צעיר שבדידו הווה עובדה:

"היה זה בשנת תשע"ג, כשל"ג בעומר חל ביום ראשון. בערב שב"ק פונה אליי רעייתי ומבקשת שניסע לשהות בשבת זו במירון, בסמוך לציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. 'הרי זה עתה נישאנו', הסבירה, 'ואנו זקוקים לברכה וישועה כדי לבנות את ביתנו החדש בהצלחה, לכן כדאי שנגיע לשבות במירון בשבת זו, ערב ל"ג בעומר' (שבאותה שנה חל ביום ראשון).

"שאלתי אותה בפליאה: וכי סבורה את שבעת, בערב ל"ג בעומר, נוכל למצוא מקום לשהות בו בשבת?! הרי כבר מלפני הפסח כל המקומות תפוסים. אך היא המשיכה להתעקש והפצירה בי להשתדל בחיפוש מקום.

"לאחר סדרת טלפונים ארוכה התברר לי שאין שום סיכוי למצוא מקום אירוח בכל האזור. אך לפתע נזכרתי שיש לי קרוב משפחה יקר שמתגורר במושב 'אור הגנוז' בסמוך למירון (מדובר במהלך רגלי של כארבעים דקות)! חשבתי לעצמי, שמא יסכים לקבלנו כאורחים לשבת, וכך נוכל לזכות להיות קרובים לציון הקדוש. הרמתי אליו טלפון, וסיפרתי שאני ורעייתי נודה להם מאוד אם יסכימו לארח אותנו בשבת.

"לצערי הרב, השיב לי הלה בנימה של התנצלות: 'היינו מאוד שמחים שתגיעו לכאן לשבת, אלא שהדבר לא ניתן למימוש, מאחר וכידוע לך יש לנו ב"ה שמונה ילדים, ובדירה בסך הכל שניים וחצי חדרים, כך שבקושי אנו מסתדרים עם מקום לינה בכל לילה...' הודיתי לו ונפרדנו לשלום. ולאשתי הודעתי בצער, שבעז"ה בלי נדר, בשנה הבאה נדאג מבעוד מועד למצוא מקום לשבות במירון בשבת ל"ג בעומר.

"אלא שפתאום הטלפון צלצל. על הקו היה לא אחר מאשר אותו קרוב... 'תשמע, הילדים שמעו את השיחה שלנו, ומיד לאחר שניתקתי 'הסתערו' עליי בתחנונים והפצרות שנארח את החתן והכלה בשבת, ואנו כבר נסתדר עם מקום הלינה... האחד אמר, שישן על מזרון במטבח, השני על הכורסא בסלון וכו', העיקר שהאורחים יבואו...' 'ואכן', ממשיך החתן לספר, "הגעתי עם רעייתי אל היישוב

שבת דף מז

מהו ההיתר להבריג את מכסה המלחיה בשבת?

"המחזיר קנה מנורה בשבת - חייב הטאת"

כך חיבור זרם החשמל אינו גמר מלאכת המכשיר. ומוסיף הגרש"ז אויערבך (שם), שלפי דברי החזו"א צ"ב איך מותר להבריג ראש של מלחיה או לחבר מחט למזרק, והלא אין הם ראויים לשימוש אלא לאחר שיחברו אותם, ונמצא שכשמבריג את ראש המלחיה, או כשמחבר את המחט למזרק, הוא יוצר כלי. אלא ע"כ שכיון שאף כאשר הם מופרדים חשובים הם בעיני בני אדם ככלי מוגמר, לפיכך מותר לחברם.

ואף כלי שרגילים לפתחו ולסגרו ע"י הברגה וכדו' לעיתים רחוקות בלבד, כגון סטנדר עם הברגה שאין הדרך להגביהו ולהנמיכו אלא לעיתים רחוקות, דעת הגרש"ז אויערבך (מאור השבת ח"ב מכתב לב אות ג) שמותר לפותחו ולחזור ולהדקו לפי הצורך, הואיל ונחשב הוא ככלי שלם, בין כשהוא פתוח ובין כשהוא סגור. וכן דעת הגר"ש אלישיב (ארחות שבת ח"א פ"ח הע' פז), והגר"ש וואזנר (שו"ת שבט הלוי ח"ו סי' לב). ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ט סי' לח) כתב לאסור לפתוח ולסגור כלי ע"י הברגה אם הדרך לעשות כן לעיתים רחוקות, ולפיכך אסור לפתוח ולסגור הברגה של סטנדר, לפי שאינו דומה לכיסוי הכלים שהדרך לפתחו ולסגורו בתדירות רבה. וכן כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פכ"ז תשובה ג). וכן דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ב פל"ו ס"ק יד), אולם מטעם אחר, שכן בכיסוי הכלים, פתיחת ההברגה וסגירתה חשובים כשימוש בכלי, שהרי אין אפשרות להשתמש בכלי אם ישאר סגור או פתוח. אבל בסטנדר אפשר להשתמש בגובה מסוים בלי לפתוח את ההברגה כלל, ומשום כך אין פתיחת ההברגה וסגירתה במקום אחר חשובים כשימוש בכלי אלא כיצירת כלי חדש.

המשנה ברורה (סי' שיג ס"ק מה) מביא את דברי המגן אברהם (שם ס"ק יב) והט"ז (שם סק"ז), שמותר לכסות כלים במכסה שמתברג עליהם ואפילו בחוזקה. ובגדרו של היתר זה, כתב החזו"ן איש (או"ח סי' נ סק"ט, ובתשובה להגרש"ז אויערבך בשו"ת מנחת שלמה ח"א סי' יא), שכיון שאי אפשר להשתמש בכלי אם המכסה יהיה סגור לעולם, נמצא שאופן השימוש בכלי הוא ע"י פתיחתו וסגירתו. ולפיכך סגירת המכסה אינה חשובה כגמר מלאכת הכלי, אלא כשימוש בו. אבל כלי שמרכיבים אותו כדי להשתמש בו, אע"פ שמפרקים ומרכיבים אותו מחדש בכל שימוש ושימוש, אסור להרכיבו, שכן הרכבתו היא גמר מלאכתו. והגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה שם. ובסי' ט) כתב ביאור אחר בטעם ההיתר, שכיון שאף כשהכיסוי אינו על הכלי, עדיין נחשב הכלי בעיני בני אדם ככלי שלם, לפיכך חיבור המכסה לכלי אינו נחשב לגמר מלאכת הכלי, שכן הכלי נחשב כגמור אף קודם החיבור. והוסיף, שלפיכך כלי שמרכיבים אותו מחדש בכל שימוש ושימוש, מותר להרכיבו, שכן אף קודם ההרכבה נחשב הוא ככלי שלם.

וכתב עוד החזו"ן איש (שם), שיש בחיבור זרם חשמל במכשיר חשמלי משום איסור בונה. שאף שהדרך להדליק ולכבות את החשמל בכל שימוש ושימוש, מ"מ כיון שהשימוש במכשיר הוא רק כשהחשמל זורם בו, חיבור הזרם חשוב כגמר מלאכת המכשיר, ולא כשימוש בו. והגרש"ז אויערבך (שם) דן לומר, שכיון שהדרך להדליק ולכבות אח הזרם בכל שימוש ושימוש, לפיכך אף כשאין הזרם זורם במכשיר הרי הוא חשוב ככלי שלם, ומשום

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם מותר להתפלל שמונה עשרה עם מסכה? האם כהן יכול לישא כפיו עם מסכה? - הכרעות הלכתיות משולחנו של הגר"י זילברשטיין שליט"א בעקבות התקנות החדשות שפורסמו השבוע

קולו, ועל כן יצא קודם 'רצה'. אמנם, אם יש עשרה שיוכלו לשמעו גם עם המסכה - יכול לברך ברכת כהנים עם המסכה".
ולגבי תפילה עם מסכה כותב הגר"י שליט"א, כי החיסרון הנ"ל אינו קיים, שכן על פי המבואר בשולחן ערוך יש להתפלל בלחש, כפי המובא באורח חיים (סימן קא ס"ב): 'לא יתפלל בליבו לבד, אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזניו בלחש. ובדיעבד, לכולי עלמא, אם אמר בלחש כל כך שאפילו לאזניו לא השמיע - יצא, כיון שמכל מקום הוציא בשפתיו".

הגר"י שליט"א ממשיך ומציין כי בעבר נשאל על-ידי רופא מנתח, האם יכול להתפלל כשמסכת הרופא על פניו, והשיב כי ה'אבן עזרא' מפרש את הפסוק בסוף פרשת כי תשא 'הסיר משה את המסוה', שמשוה רבנו הסיר את המסוה מעל פניו, כי יש עניין לדבר עם השם יתברך פנים בפנים. ולפי זה לכאורה צריך להימנע מללבוש מסכה מכל סוג שהוא בשעת התפילה.
אמנם, להלכה כותב הגר"י שליט"א, כי "אם לובש את המסיכה משום פיקוח נפש, יש להתיר, כי אי לבישת מסיכה הוא רק ענין, אבל בזמנים אלו אין מקום לעניינים והכל נדחה מפני פיקוח נפש".

בעקבות התקנות החדשות, אשר מאפשרות להתפלל במניינים מצומצמים בשטחים פתוחים, אך מחייבים חבישת מסיכת אף-פנים לאורך כל התפילה, נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א האם מותר להתפלל שמו"ע באופן זה, וכן האם מותר לכהן לברך ברכת כהנים עם מסכה.
תשובותיו של הגר"י שליט"א פורסמו בקובץ 'ווי העמודים' האחרון. לגבי ברכת כהנים כתב שם, כי למרות שע"פ הלכה בברכת כהנים אין לעשות שום שינוי משאר הכהנים, אמנם כתב בשו"ע (או"ח סימן קכח ס"א) שאם מנהג המקום לשלשל הכהנים טלית על פניהם, אזי אפילו יש בפניו ובידיו כמה מומין, ישא את כפיו. וממילא, כיון שנהגו לשלשל את הטלית על הפנים, אין לחוש.
אך כתב כי נראה שמטעם אחר אין לברך עם מסכה על הפנים, שכן כתב בשו"ע (שם ס"ד) "אין מברכין אלא... ובנשיאת כפיים ובקול רם", וכתב במשנ"ב (ס"ק נג) "היינו בקול בינוני לאפוקי בלחש... ומי שקולו צרוד לכאורה פשוט שאינו יכול לישא כפיו, וטוב שיצא קודם 'רצה'".
ולפי זה כותב הגר"י שליט"א כי "אי אפשר לישא כפיו עם מסכה על פניו, כי חסר את המעלה של בקול רם, שלא ישמעו את

פרשת השבוע

שוטר המכס הטוניסאי כמעט יצא מדעתו. "ענדיק טסריח אולה מענדיקס טסריח!?! - יש לך אישור או אין לך אישור!?! - - - הנהג המשיך לפשפש בארנקו, אובד עצות. לפתע נתקל בפתק קטן...

מחדש. קבלה קטנה היתה מונחת שם, קבלה שזרקה אותו באחת לימי הילדות העליזים שלו ב'אלגריבא'...

הסיפור הבא התרחש בבית הכנסת 'אלגריבא' אשר באי ג'רבא, טוניס. מי לא שמע על אותו בית כנסת עתיק אשר נערץ ומקודש בקרב כל יהודי צפון אפריקה. אירע ואחד מילדי הקהילה פלט מילים שאינן ראויות בבית הכנסת, וקולו הגיע לאוזני כמה

פניו של המוכס הטוניסאי היו חמורות סבר. מזה דקות ארוכות שנהג המשאית לא מציג בפניו אישור. הוא לא ייתן למשאית העמוסה להמשיך בדרכה לפני שייוכח שהמכס עבור הסחורות שבה שולם כדת וכדין.
הנהג, יהודי שומר תורה ומצוות, פשפש ולא מצא. הוא כבר בדק את כל הכיסים, הציץ לכל תאי החפצים שקבועים ב'קבינה' שלו, אך את הקבלה לא מצא.
בצר לו פנה בפעם המי יודע כמה לארנק שלו, החל לחפש

הבן המשיך לגדול, ובמשך כל השנים שמר מכל משמר על הקבלה היקרה, על הצוואה הפרטית שלו שעלתה לא פחות מאשר אלף פראנק.

לימים נעשה הבן לנהג משאית שעסק בהעברת סחורות מאזור אחד למשנהו במדינת טוניס. לימים נקלע עם המשאית לידיו של שוטר שביקש אישור שהמכס עבור הסחורות שבמשאית שולם כדת וכדין.

הבעלים של הסחורה אכן לא שילם את המכס, ואף אחד לא היה מצפה מנהג המשאית שישלם זאת במקומו. אולם אם חלילה היו מחרימים את הסחורה, היה הבעלים תובע את נהג המשאית ויורד לחייו. בצר לו החל לעשות את עצמו מחפש את הקבלה, שמעולם לא היתה קיימת...

שוטר המכס כמעט יצא מדעתו. "ענדיק טסריח אולה מענדיק טסריח?!" - יש לך אישור או אין לך אישור?! הוא המשיך לחפש, וכאשר גילה את הקבלה אותה קיבל מגבאי בית הכנסת, הציג אותה בפני המוכס...

הלה רק הבחין בסכום הגדול, 1000 פראנק, ותכף נתן לו להמשיך בדרכו... המוכסים באותו מחוז מרוחק לא שלטו היטב בכתב הערבי בו השתמשו יהודי האי גרבא. במקום שהשוטר יודה בכך שקשה לו לקרוא את הקבלה, העדיפה גאוותו להסתמך על הכיתוב "אלף פראנק" ולשחרר את הנהג מיידית.

הנהג המשיך בדרכו ופיו מלא שבח ותהילה לבורא עולם. רק הוא ידע מהו הפתק הקטן שעמד לימינו בעת צרתו, וכפי שמובא במדרש תנחומא בפרשת השבוע על הפסוק "נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה" (תהלים לד יד) - "ושמא תאמר שאתה מחסר, אין אתה אלא משתכר". בדבריהם מתייחסים חז"ל לכל הדיבורים האסורים, שאם עלול אדם לחשוב שבהימנעות מדיבורים אלו הוא מפסיד, הרי הוא טועה. "אין אתה אלא משתכר". את המעשה שמעתי מפיו של האיש שהיה בבית הכנסת ב'אלגריבא'.

(נשלח ע"י ה"ה דוד עידן ירושלים, פורסם בעלון 'איש לרעהו')

מהמתפללים. מעבר למעשה החמור גופא, היתה בו גם השפעה שלילית על שאר ילדי בית הכנסת.

כאשר ארע המקרה, ידעו המתפללים שיש להם כתובת שתטפל בבעיה, שקיימת סמכות חזקה שבכוחה לגרום שמעשה חמור כזה שוב לא יישנה. אחדים מהם ניגשו וסיפרו זאת לרב בית הכנסת, ה"ה הגאון רבי מכלוף עידן זצוק"ל, ששימש כרב ודיין באי גרבא.

תכף זימן הרב בפניו את אביו של הילד הסורר, ודרש וחקר אודות מעשה בנו. האב לא הכחיש את המעשה והמתין למוצא פי הרב. "אלף פראנק לטובת בית הכנסת" פסק הרב. המטבע הצרפתי נסחר במדינה מאז שהצרפתים הכניסו את טוניס תחת חסותם לפני כמאה ושלושים שנה.

כאשר שמע האב את הסכום הגדול, נפלו פניו והוא ניסה לעמוד על המקח. "כבוד הרב, מדוע כל כך הרבה? האם הקנס אינו מעל ומעבר?" בלית ברירה נאלץ הרב לומר לו דברים שקודם לכן נמנע מלומר. חכמינו במסכת סוכה דף נ"ו ע"ב מביאים פתגם ששגור בפי האנשים, והוא: 'שותא דינוקא', הדיבורים שהבן מדבר בשוק, נשמעו באוזניו או מאביו או מאמו. באמצעות מימרה זו מסבירים חז"ל מדוע הצדק הוא להעניש את הוריה של מרים בת בילגה בעקבות ביזוי המקדש שעשתה בתם.

אחת הפנים היפות של יהדות טוניס קשורה לכבוד שהם רוכשים למעמדו של רב הקהילה. וכך קיבל על עצמו האב את הדין, ומיד ניגש לגבאי בית הכנסת ושלשל בידיו את סכום הקנס הגדול. הגבאי העניק לו קבלה רשומה על שם הילד, עמה מיהר האב אל הרב כדי להראות לו שקיים את גזר הדין בשלמות.

במשך כמה שנים שמר האיש על הקבלה, וכאשר גדל בנו מסר אותה בידי. כאשר העניק לו את הקבלה, הסביר לו שמטרתו שהוא לא ישכח לעולם על מה ולמה קנסו אותו בסכום עתק זה. "אני מבקש ממך", אמר האב בהתרגשות גוברת, "לא רק להישמר בעצמך מדיבורים לא טובים, אלא גם אם תיקלע למקום בו נשמעים ניבולי פה או מילים לא טובות - תברח משם מיד".

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

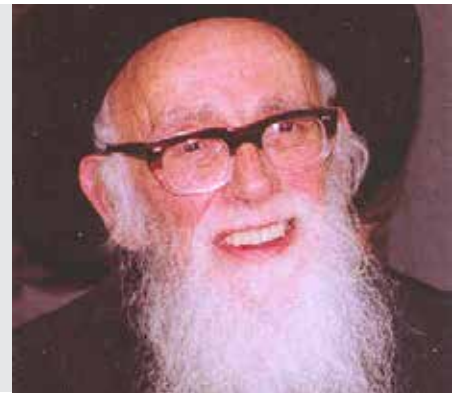
הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום...

המייל היומי של 'דרשו'

”שהמילה ‘ברוך’ תהיה כמו שצריך, שהמילה ‘אתה’ תהיה כמו שצריך”...

העצה שמרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל היה נותן לזקוקים לישועה

שהיו באים להאזין לברכותיו כ'ברכת המזון' ו'אשר יצר' שהיה מכוין בכונה עצומה ופניו לזהות בהזכרת ה' (ספר מאה ברכות כהלכתה עמ' כא).

בספר ליקוטי יהודה מביא בשם זקנו הרה"ק החידושי הרי"ם רמז נפלא בגודל חשיבות אמירת ק' ברכות, בפסוק "מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן" (לח, כז). אא"ז החידושי הרי"ם אמר: מאת אדנים הוצרכו למשכן, ומאה ברכות צריך האדם לברך בכל יום (ראה בבעל הטורים כאן), וכמו שהאדנים היו היסודות של המשכן, כן הנם הברכות היסודות של קדושת ישראל, של קדושת כל יהודי ויהודי. אדן מלשון אדנות, וע"י הברכה מעידים שהקב"ה הוא האדון של הבריאה כולה, מאת הברכות הרי הם ממלאים את מאת האדנים למשכן של כל יהודי, עכ"ד הנפלאים.

(מתוך לחכי)

מובא בחז"ל שמאה ברכות תיקן דוד המלך ע"ה בעת המגפה, שבכל יום היו מתים מישאל מאה אנשים, בא דוד המלך ותקן להם מאה ברכות, כיון שתקנם נעצרה המגפה (במדבר רבה פרשה יח, ובטור או"ח סימן מו בשם רב נטרונאי גאון).

ומסופר על הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שהיה מייעץ בעת צרה להתחזק במאה ברכות בכל יום, והוא עובדא שהגיע אליו תלמיד חכם שנחלה ל"ע ושאלו כיצד לעורר רחמים על עצמו להתרפא מחוליו, וענהו הגרש"ז זצ"ל: אומר לך מה הייתי עושה בעצמי במצב כזה, הייתי מחזק עצמי באמירת מאה ברכות, שהמילה 'ברוך' תהיה כמו שצריך, מילת 'אתה' כמו שצריך, וכן אמירת השם כמו שצריך, ואם אצליח בזה, עבורי זה דבר הכי גדול.

ובעת שאמר הגאון רבי שלמה זלמן זצ"ל דברים אלו, נעשו פניו אדומות ובערות כאילו זה עתה הזכיר את השם. וידוע

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי סיומי הש"ס של 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

* חדש! קבלו תזכורת יומית ללימוד הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית
שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום הש"ס
ומאירועי דרשו
שלוחה 5

הר"ר **יחיאל גולדברג הי"ד**
הפותח בכל יום - באידיש
שלוחה 3/2

הר"ר **אברהם פוקס הי"ד**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3/1

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס הי"ד**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

המעתיק את דירתו מעיר לעיר - האם צריך לנהוג כמנהגי העיר הראשונה או השנייה?

ושינוי העלול להתפרסם אף כאשר יעשו בצניעה, אסור לעשותו בתוך העיר אף בצניעה, אך מותר לעשותו בשדות שבפאתי העיר, וכדומה. ומאידך, שינוי שאינו מעורר חשד, כגון שמחמיר ונמנע ממלאכה ביום מסוים - והרואים יניחו שאין לו מלאכה לעשות, ולא יבינו שמחמיר - מותר אף בפרהסיה.

[שו"ע תסת, ד, ומשנ"ב יד רכג, ושעה"צ יח]

המעתיק את דירתו מעירו לעיר אחרת על מנת להשתקע בה, חלים עליו כל מנהגי העיר האחרת, בין לקולא ובין לחומרא, ואינו מחויב עוד במנהגי העיר הראשונה שממנה יצא.

אולם, אם העתיק את דירתו רק לזמן מה, ובדעתו לשוב לעירו הראשונה - הריהו נדון כבן עירו הראשונה, בין לקולא ובין לחומרא, אלא שאסור לו לשנות בפרהסיה ממנהגי העיר בה הוא דר כעת, אף לחומרא, וכל שכן לקולא.

לאיזו קבוצה של אנשים ניתן התואר 'קהילה'?

הותיקה.

והתואר 'קהילה' - הן בנוגע לקהילה ותיקה, הן בנוגע לקהילה חדשה - ניתן לקבוצה שיש לה מנגנון ציבורי משלה, הכולל: בית כנסת שמתפללים בו בציבור בכל יום, מורה הוראה, מקוה טהרה, וכדומה.

[ביה"ל תסת, ד, ד"ה וחומרי]

עיר שקיימת בה קהילה ותיקה, מנהגיה חלים על כל התושבים החדשים הבאים לדור בה, בין לקולא ובין לחומרא; ואף אם מספר חברי הקהילה הותיקה קטן בהרבה ממספר התושבים החדשים. אולם, תושבים חדשים שהקימו לעצמם קהילה נפרדת, וכפי שמצוי בערים הגדולות, שיש בהן מספר קהילות נפרדות - רשאים לנהוג כמנהגי אבותיהם, ואינם מחויבים במנהגי הקהילה

מדוע חלים מנהגי הבעל על אשתו?

מהראשונים שכתב שהטעם שמנהגי הבעל חלים על האשה הוא משום ש'אשתו כגופו'.

וכשהאשה מקלה בדברים שנהגה להחמיר בהם בבית אביה, משום שכך מנהג בעלה - אינה זקוקה ל'התרת נדרים'. ורשאי הבעל להניח לאשתו להחמיר כמנהגי בית אביה.

[ביאורים ומוספים דרשו, 21, וראה עוד שם]

כאמור, אדם המעתיק את דירתו לעיר אחרת ובדעתו להשתקע שם, חלים עליו כל מנהגי המקום החדש, בין לקולא ובין לחומרא. ויש שכתבו, כי מסיבה זו חלים מנהגי הבעל על אשתו, בין לקולא ובין לחומרא, שהרי האשה קובעת את מקומה אצל בעלה על מנת להשתקע שם, ואדרבה, אין בידה לחזור למקומה הראשון מרצונה, מאחר ואינה יכולה להכריח את בעלה לתת לה גט. ויש

* בערב פסח, מחצות היום ואילך, אסור לעשות כל מלאכה שאסור לעשותה בחול המועד, משום שזהו זמן שחיטת הפסח, והיום שבו מקריבים קרבן, נחשב עבור המקריב כיום טוב. עשיית מלאכה בשֶׁכֶר, אסורה אף במלאכות קלות. ועשיית מלאכה בחינם, אסורה רק במלאכות 'כבודות', כגון תפירת בגד חדש; אך מותרת במלאכות קלות, כגון גיהוץ, הנעשות לצורך החג. ויש מקומות שנהגו באיסור זה של עשיית מלאכה 'כבדה' גם לפני חצות. ולדרים במקומות אלו, אסור לשנות ממנהגם, וכן אסור לזרעם אחריהם לשנות ממנהג אבותיהם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד מכשירים מפות שולחן של חמץ לפסח?

מִ40 מעלות צלזסיוס, מתקיימים שלושת התנאים האמורים: מים חמים, חומר כביסה, וחביטת הבגד בעצם פעולת המכונה, שמגלגלת את הבגד מצד לצד. ומפת שולחן מפלסטיק המשמשת לחמץ חם - יש אומרים שלא ניתן להכשירה לפסח.

[משנ"ב תנא, קו; ביאורים ומוספים דרשו, 87 ו'89]

שקים שאחסנו בהם חמץ - ניתן להשתמש בהם בפסח לאחר כביסה. וכתבו הפוסקים שגם במפות שולחן מבוד, מגבת, וכדומה, ששימשו לחמץ, ניתן להשתמש בפסח לאחר כביסה כזו. וכביסה זו צריכה להעשות במים חמים, בחומר כביסה, וב'חביטה', שפירושה הכאת הכובס בבגד בשעת כביסתו. וכתבו פוסקי זמננו, שבכביסה רגילה במכונה בחום הגבוה

הלוח היומי

כ"ח בניסן | רבי משה ב"ר יעקב הלברשטאם זצ"ל, חבר העדה"ח בירושלים בעל 'דברי משה'

יארצייט:

ת"כ: רבי שבתי שעפטיל ב"ר ישעיה הלוי הורוויץ זצ"ל בעל 'זווי העמודים'
תקס"ה: רבי יחיא ב"ר יוסף צאלח זצ"ל, המהרי"ן, בעל 'עץ חיים' ופעולת צדיק'
תרל"ג: רבי יהושע ב"ר שלמה יהודה מאוסטרובא זצ"ל בעל 'תולדות אדם'
תרפ"ח: רבי ישכר לייב ב"ר שמואל זצ"ל, מסלונים
תש"ג: רבי שם ב"ר אברהם מרדכי קלינגברג זצ"ל הי"ד, מזאלושיץ, בעל אהלי שם'
תשס"א: רבי אהרן ב"ר יצחק מנשה זצ"ל, מפינסק קארלין
תשס"ז: רבי משה ב"ר יעקב הלברשטאם זצ"ל, חבר העדה"ח בירושלים בעל 'דברי משה'

האם מותר לספר דבר שאינו גנות ברורה אלא יש לו פנים לכאן ולכאן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

אומר זאת בלשון שמשמע לשני פנים, ואינו נוטה לצד אחד יותר מהשני [והשומע אינו איש נרגן וכדומה].
ויש לדון מדוע לא הביא ה'חפץ חיים' ספק זה גם בהלכות לשון הרע - האם מותר לספר דבר שיש לו פנים לכאן ולכאן. ב'ביאורים ומוספים' מביאים כי יש שכתב (נתיבות חיים) שיתכן שרק ברכילות יש צד שאסור, משום שמספר זאת לאדם שעליו נאמרו הדברים והם נוגעים לו אישית, ולכן יש חשש שיפרש זאת לגנאי יותר מאשר לשבח, משא"כ בלשון הרע, שמספר לאדם אחר, אין חשש כזה. מאידך, ייתכן שהספק שייך באמת גם לגבי לשון הרע כמו ברכילות, אלא שהח"ח הזכירו רק כאן.

בכלל ב' מהלכות רכילות סעיף ב', אנו למדים על אופן בו אדם מספר לחברו מה שאמר עליו פלוני, אולם בדברים שאמר אותו פלוני אין משמעות ברורה של גנות, אלא ניתן לפרשם גם אחרת. כותב ה'חפץ חיים', כי אם האדם מספר את הדברים באופן שמשמע מדבריו שכוונת פלוני היתה לגנות - בוודאי אסור. אמנם, גם אם הוא אומר זאת באופן שמשמע ממנו שכוונת פלוני לא היתה לגנות - בכל זאת, אם הוא מכיר בחברו שהוא איש נרגן - דהיינו שהוא תמיד דן את חברו לכף חובה, וכל מה שהוא עושה או מדבר, הוא בטוח שהתכוון נגדו, או שיש קצת שנאה ביניהם - גם כן אסור. ובהגה"ה מסתפק ה'חפץ חיים' מה הדין באופן שהמספר

י"ג לעומר

ריקוד השיכורים מסביבו של הרב מבריסק

סיפר הגר"ש ברעוודה: פעם, ביום פורים, היתה קבוצת שיכורים שנכנסו לביתו של הרב מבריסק והתחילו לרקוד סביבו, רבינו היה שקוע בגמרא וראה שהם שיכורים, ולכן הוא לא התייחס אליהם, עד שאחד הבחורים אמר לו: "הרב, תהיה נורמלי, דבר איתנו!" התוצאה של הפגיעה היתה שלאחר שבוע אותו בחור ירד מדעתו ונכנס לבית חולים לחולי רוח.
(שיחות הגר"ש ברעוודה - נפלאות המגילה עמ' 15)

נזהר מאוד בכבודם של תלמידי חכמים ונשמר מאוד שלא לדבר עליהם בדברים שעלולים להתפרש לגנאי